

Geologija Hrvatskog zagorja

Marijan Kovačić

Privredoslovno-matematički fakultet

Geološki odsjek, Mineraloško-petrografski zavod, Sveučilište u Zagrebu

mkovacic@geol.pmf.hr

Hrvatsko zagorje smješteno je na dodiru triju velikih geotektonskih cjelina: Alpa, Dinarida i Panonskoga bazenskog sustava, što je razlog njegove vrlo kompleksne geološke građe. Danas se na površini Hrvatskog zagorja nalaze raznovrsne magmatske, metamorfne i sedimentne stijene raspona starosti većeg od 400 milijuna godina. Njihov raspored uvjetovan je, između ostalog, tektonskim zbivanjima koja su u posljednjih nekoliko milijuna godina na površinu izdigla starije stijene iz podloge Panonskog bazenskog sustava i oblikovala današnji reljef Zagorja. Najstarije, pretežito metamorfne stijene, paleozojske su starosti, a nalazimo ih na vršnim dijelovima Medvednice uz južni rub Zagorja. Znatno rasprostranjenije, stijene mezozojske starosti na površini su otkrivene u vršnim dijelovima svih zagorskih gora, a najzastupljenije su na Ivanščici. Među njima prevladavaju trijasko karbonatne stijene te kredne vulkanogeno-sedimentne stijene. Naslage kenozojske starosti, čiji je postanak vezan uz formiranje i razvoj Panonskoga bazenskog sustava, prekrivaju najveći dio površine Zagorja. Čine ih raznovrsni klastični i karbonatni sedimenti i sedimentne stijene taložene u različitim aluvijalnim, jezerskim i morskim okolišima. One se mjestimice proslojavaju s vulkanskim i piroklastičnim stijenama nastalima kao rezultat tada snažne vulkanske aktivnosti na prostoru Hrvatskog zagorja. U sjevernom dijelu Zagorja taloženje kenozojskih naslaga započelo je prije četrdesetak milijuna godina tijekom paleogenskog perioda, a vezano je uz razvoj Bazena Hrvatskog zagorja, dok su u središnjem i južnom dijelu Zagorja dominantne stijene neogenskog perioda taložene u sjeverozapadnom rubnom dijelu Sjevernohrvatskog bazena. Hipsometrijski najniže, središnje i južne dijelove Zagorja u aluvijalnim dolinama rijeka Krapine i Sutle prekrivaju najmlađi klastični sedimenti kvartarne starosti.